

Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakertomus 2017

1. Johdanto

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2016–2017 on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 29.12.2015, § 89, ja päivitetty valvontasuunnitelma vuosille 2017–2021 on hyväksytty rakennus- ja ympäristölautakunnassa 29.6.2017 § 46. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain koottavassa valvontakertomuksessa.

2. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta

Valvottavia ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä laitoksia oli 31.12.2017 yhteensä 84 (Loviisa 60, Lapinjärvi 24). Vuoden aikana on myönnetty kaksi uutta ympäristölupaa. Yksi ympäristölupa on rauennut ja yksi rekisteröintivelvollinen toiminta on loppunut.

Lupavelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen valvontaa on toteutettu käymällä läpi vuosi- ja tarkkailuraportit. Määräaikaistarkastuksia on tehty 20 laitokseen. Ympäristönsuojeluyksikköön saapuneet vuosiraportit ja tarkkailutulokset on käyty läpi.

Taulukko 1. Luvanvaraisten ja rekisteröitävien laitosten säännöllinen valvonta vuonna 2017

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	20	0	20
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	35	6	41

Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi osallistunut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) valvontavastuulla olevien laitosten valvontaan. Yhteisiä määräaikaistarkastuksia on tehty viisi. Ympäristönsuojeluyksikkö on lisäksi käynyt läpi ELYn valvonnassa olevien laitosten vuosi- ja tarkkailuraportteja, koska niistä raportoidaan myös kunnalliselle valvontaviranomaiselle.

3. Ilmoitusvelvollisten toimintojen valvonta

Vuonna 2017 ympäristönsuojeluyksikkö teki 13 päätöstä ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n mukaisista meluilmoituksista. Lisäksi annettiin seitsemän kirjallista lausuntoa meluasioihin liittyen.

Poikkeuksellisiin tilanteisiin tai koeluontoiseen toimintaan liittyviä ilmoituksia ei ole tullut vuoden 2017 aikana käsiteltäväksi.

4. Ympäristönsuojelulain muut valvontakohteet (ilmoitukset ja lausunnot)

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaa on toteutettu pääsääntöisesti neuvomalla ja ohjeistamalla puhelimitse ja sähköpostitse sekä tarkastuskäyntien yhteydessä. Ympäristönsuojelumääräysten mukaisia valvontailmoituksia käsiteltiin ympäristönsuojeluyksikössä viisi. Ympäristönsuojelumääräyksiä koskevia poikkeamispäätöksiä on tehty yksi.

Ympäristönsuojeluyksikössä tarkastettiin 38 ns. nitraattiasetuksen mukaista ilmoitusta. Muu nitraattiasetuksen mukainen valvonta kohdistui haittailmoitusten läpikäyntiin, selvityspyyntöihin ja kohteiden tarkastamiseen ja kehotusten antamiseen.

Rakennusvalvonnalle on annettu kymmenen jätevesijärjestelmien rakentamiseen liittyvää lausuntoa. Maalämpöjärjestelmien rakentamiseen liittyviä lausuntoja ei ole annettu.

5. Jätelain säännöllinen valvonta

Jätelain 124 §:n mukaisia, määräajoin tarkastettavia vaarallisia jätteitä tuottavia laitoksia on tarkastettu projektiluonteisesti vuoden aikana yhteensä 13. Osa vaarallista jätteitä tuottavien laitosten tarkastuksista on tehty yhteisenä valvontaprojektina Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ympäristörikostutkintaryhmän kanssa.

Jätehuoltorekisteriin merkityistä toimijoista on tarkastettu yksi.

Jätehuoltorekisteriin on tehty kaksi merkintää hyötyjätepisteistä, merkinnät sisältävät yhteensä kymmenen keräyspaikkaa (Loviisa 7 ja Lapinjärvi 3).

6. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomistilanteiden valvonta (ympäristönsuojelulaki ja jätelaki)

Onnettomuustilanteisiin liittyvää valvontaa, neuvontaa ja ohjeistusta on suoritettu vuonna 2017 kolmessa kohteessa.

Haitta- ja rikkomistilanteiden valvontaa on suoritettu sekä ympäristönsuojelulain että jätelain nojalla. Epäkohdat liittyvät usein kummankin lainsäädännön rikkomiseen. Laillisuusvalvontaa on tehty sekä oma-aloitteisesti että kuntalaisilta tulleiden ilmoitusten perusteella.

Haittailmoituksia on ympäristönsuojeluyksikköön tullut useita kymmeniä. Haittailmoitukset ovat liittyneet mm. alueiden roskaantumiseen, lannan varastointiin, meluun, savuhaittoihin ja jätteiden polttamiseen. Moni haittailmoitukseen liittyvä asia on hoidettu sähköpostitse tai puhelimitse, mutta tarvittaessa toimenpiteisiin on ryhdytty tekemällä kohteeseen tarkastus tai tekemällä toiminnanharjoittajalle selvityspyyntö sekä antamalla kirjallisia kehotuksia.

Jätelain nojalla on annettu kirjallinen siivoamiskehotus yhteensä seitsemälle kohteelle. Tämän lisäksi kehotuksia on annettu puhelimitse ja sähköpostitse.

Vuoden 2017 aikana kolme jätelain nojalla kehotuksen saanutta kohdetta on todettu siivotuksi, ja valvontatoimet näiden kohteiden osalta on päätetty.

7. Maa-ainelain säännöllinen valvonta

Valvottavia maa-ainelain mukaisia kohteita oli 31.12.2017 23 kpl. Valvontaa on toteutettu määräaikaistarkastuksin, tarkastuksia on tehty yhteensä 17 kohteeseen. Sellaisissa maa-ainestenottokohteissa, joissa maa-ainesten ottoa ei vielä ole aloitettu tai ottamistoimintaa ei vuoden 2017 aikana ole ollut, ei ole suoritettu määräaikaistarkastusta, jossa toiminnanharjoittaja on ollut läsnä. Näitäkin kohteita on kuitenkin valvottu muulla tavoin.

Maa-ainekohteiden vuosiraportit ja tarkkailutulokset on tarkastettu 15 kohteen osalta.

Taulukko 2. Maa-ainelain mukaiset valvontakohteiden tarkastukset vuonna 2017

	Loviisa	Lapinjärvi	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	15	2	17
Vuosiraportit ja tarkkailutulokset	14	2	16

Vuonna 2017 on myönnetty neljä uutta maa-ainelupaa. Yksi maa-ainelupa on siirretty toisen toimijan nimiin. Vuoden 2017 aikana ottotoiminta on aloitettu yhdessä uudessa kohteessa. Yksi maa-ainelupa on umpeutunut, ja kohteessa on valvottu alueen jälkihoitoa. Jälkihoitoa on tämän lisäksi valvottu myös kohteessa, jonka maa-ainelupa on umpeutunut vuonna 2016.

Kotitarveottoon liittyviä ilmoituksia ei ole vastaanotettu. Ympäristönsuojeluyksiköllä ei ole ollut osoittaa resursseja kotitarveoton valvontaan.

8. Muu valvonta

Vesitaloushankkeiden valvontaa on suoritettu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Kolme kohdetta on tarkastettu ELY-keskuksen pyynnöstä. Lisäksi ympäristönsuojeluyksikkö on ohjeistanut ja neuvonut useita ruoppausta suunnittelevia tahoja ja tarvittaessa kommentoinut ELY-keskukselle tulleita ilmoituksia vesitaloushankkeista. Ilmoituksia on tullut kommentoitavaksi 33. Ympäristönsuojeluyksikkö on osallistunut kahteen ojitushankkeeseen neuvonantajan roolissa.

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisista huvivenesatamista on kerätty tietoja ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Vuoden 2017 aikana huvivenesatamiin tehtiin kahdeksan rekisteröintiin liittyvää tarkastuskäyntiä.

9. Muut ennakkovalvontaan liittyvät lausunnot

Ennakkovalvontaa on suoritettu antamalla lausuntoja myös mm. lupahakemuksista, ilmoituksista ja kaavaehdotuksista. Lausuntoja mm. aluehallintovirastolle ja kaupunkisuunnittelulle on annettu yhteensä 11.

10. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Ympäristönsuojeluyksikkö on edellä kuvatun mukaisesti tehnyt yhteistyötä rakennusvalvontayksikön ja ELY-keskuksen kanssa.

Edeltäviin vuosiin verrattuna yhteistyötä on tehty huomattavasti enemmän Itä-Uudenmaan poliisin ympäristörikostutkintaryhmän kanssa. Yhteistyötä on tehty edellä kuvatun mukaisesti sekä kotietsintöihin osallistumalla.

Yhteistyötä on tehty myös terveydensuojeluviranomaisen kanssa.

11. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisen arviointi

Ympäristönsuojeluyksiköllä on vuoden 2017 aikana ollut käytettävissä kolme henkilötyövuotta. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaista valvontatyötä suorittavat kaikki oman tehtäväalueensa mukaisesti. Näiden tehtävien lisäksi ympäristönsuojeluyksikölle kuuluvat lakisääteisesti myös ympäristönsuojelun edistämistehtävät.

Vuoden 2017 aikana ympäristönsuojeluyksikössä työskenteli vakituisen henkilökunnan lisäksi myös määräaikainen projektityöntekijä. Projektityöntekijä on osallistunut valvontatyöhön tekemällä siihen liittyvää esiselvitystyötä sekä päivittämällä tietojärjestelmiä.

Ympäristönsuojeluyksikkö on valvontaohjelman mukaisesti priorisoinut luvanvaraisten ja rekisteröintivelvollisten laitosten valvontaa, ja niiden osalta suunnitelmallinen valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Vuosi- ja tarkkailuraportteja ei vuonna 2017 saatu kaikilta toiminnanharjoittajilta määräaikaan mennessä, ja joitain toiminnanharjoittajia on jouduttu kehottamaan moneen kertaan toimittamaan raportit.

Suunnitelmallinen valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti koskien jätelain 124 §:n toimijoita. Tarkkaa tietoa valvottavien kohteiden kokonaismäärästä ei kuitenkaan vielä ole.

Osa vuoden 2017 aikana tarkastetuista, jätelain 124 §:n mukaisista kohteista sijaitsee pohjavesialueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Muuta pohjavesialueille kohdennettua riskikohteiden valvontaa ei ole tehty.

Eläinsuojien osalta kartoitustyötä lupatarpeen arvioimiseksi ei ole aloitettu vuoden 2017 aikana. Sekä Loviisassa että Lapinjärvellä on toistakymmentä eläinsuojaa, jotka ovat lupavelvollisia, mutta joilla ei ole ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulakiin on

eläinsuojien lupavelvollisuuden osalta ollut odotettavissa muutoksia jo vuodesta 2016, ja resursseja eläinsuojien lupavelvollisuuden selvittämiseen ei siksi ole tässä vaiheessa osoitettu. Muutoksia lainsäädäntöön ei vielä 31.12.2017 mennessä ollut tehty.

Haittailmoitusten osalta ympäristönsuojeluyksikön resurssit eivät riitä kaikkien kohteiden tarkastamiseen ja tarkastus tai muu asian selvittäminen on siksi tehty tapauskohtaisen tilannearvion perusteella.

Valvonnan tehokkuuteen ja laatuun vaikuttavat käytössä olevat tietojärjestelmät ja niiden yhtenäinen käyttö. Sähköisen tietokannan käyttöä on tehostettu entisestään vuoden 2017 aikana. Tietokantaan on vuoden 2017 aikana viety runsaasti sieltä puuttuneita tietoja mm. lupakohteista ja ns. PIMA-kohteista.

Yhteenvedo valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisista valvonta- ja muista tapahtumista

Lupatapahtumat, rekisteröinnit ja muut päätökset	Kaikki	Lapinjärven osuus
- maa-ainesluvut	4	0
- ympäristöluvut	2	1
- vakuudet	5	0
- rekisteröinnit (JL)	2	2
- rekisteröinnit (Merenkulun YSL)	8	0
- melupäätökset	13	1
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	1	0
Yhteensä	35	4
Tarkastukset		
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (YSL)	20	0
- valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset (JL)	11	2
- muut valvontaohjelman mukaiset suunnitellut tarkastukset	17	2
- muut tarkastukset	n. 100	20
Yhteensä	n. 150	24
Vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastukset	57	8
Lausunnot		
- kaavalausunnot	2	0
- lausunnot Etelä-Suomen aluehallintovirastolle	9	0
- lausunnot tuomioistuimille	2	0
- jätevesilausunnot	10	4
- muut rakennusvalvonnalle annetut lausunnot	4	0
- nitraattiasetuksen mukaiset lausunnot	38	21
- muut lausunnot	16	0
Yhteensä	81	25

	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Toteuma
Lupatapahtumat ja lausunnot	103	130	116
Valvontakäynnit ja tarkastukset	140	180	150